

•

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Asliye Hukuk Mahkemesi

1. Taraflar arasındaki "maddi ve manevi tazminat" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda, İstanbul Anadolu 21. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen davanın kısmen kabulüne ilişkin karar, davacı vekilinin ve davalılar vekilinin temyizi üzerine Yargıtay 4. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Mahkemece Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.
2. Direnme kararı davalılar vekili tarafından temyiz edilmiştir.
3. Hukuk Genel Kurulunca dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

I. YARGILAMA SÜRECİ

Davacı İstemi:

4. Davacı vekili dava dilekçesinde; davalı Yasin ... tarafından kaleme alınan Hürriyet Gazetesinin 29.12.2011 tarihli sayısının ilk sayfasında "Kadın hâkim için ayrımcılık şikâyeti" hemen altında "Erkek bu kadar mağdur edilmez" ve 8. sayfada haberin devamında "Hâkim kadını beni mağdur etti" başlıklı yazılarda, müvekkilinin taraf olduğu boşanma davası ile ilgili asılsız iddialara yer verilerek haysiyet ve şerefının ağır şekilde ihlâl edildiğini, haberde müvekkilinin eşini aldattığı, evi terk ettiği ve boşanma davasının da bu yüzden açıldığının iddia edildiğini, bu iddiaların tümüyle gerçek dışı olduğunu, boşanma davasında iddia sahibi dava dışı eski eş...'ın beyanlarının aksine, adı geçen eski eşin çocukları ve eşine psikolojik ve fiziksel şiddet uyguladığı gerekçeleriyle tarafların boşanmalarına ve bu yüzden ağır kusurlu bulunan dava dışı...'ın eşi Serpil Kervan'a tazminat ödemesine karar verildiğini, birinci sayfada manşetten verilen habere 8. sayfada devam edildiğini ve "Çocuklarını attı" alt başlığı ile müvekkili hakkında yine asılsız ve gerçek dışı iddialarda bulunulduğunu, söz konusu haberde "öne sürülüyor-iddia ediliyor" şeklindeki ifadeler kullanılmış ise de bu durumun yayının hukuka aykırılığını gideremeyeceğini, müvekkilinin kocasını aldattığı, başka erkeklerle ilişkisi olduğu ve çocuklarını terk edip başkası ile ilişki yaşadığı iddiasının tamamen gerçek dışı olduğunu, müvekkilinin tam boy hafif fluleştirilmiş fotoğrafının gazetede servis edilmesi, mahkemenin adı ve hâkimin isminin de açıkça yazılmasının müvekkilinin haberi okuyan milyonlarca kişi nezdinde kınanmasına ve aşağılanmasına sebebiyet verdiğini, boşanma davasının henüz kesinleşmediğini ancak temyiz edildiğini, davalıların müvekkilinin kişilik haklarına saldırı niteliği taşıyan ve aynı zamanda haksız fiil teşkil eden haberden ötürü sorumlu olduklarını belirterek 15.000TL manevi tazminat ile 131TL maddi tazminatın 29.12.2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan müstereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı cevabı:

5. Davacı taraf, davalılar ..., Yasin ... ve Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.'ye husumet yönelterek dava açmıştır.

6. Davalılar vekili cevap dilekçesinde; dava konusu haberde davacının isminin geçmediğini, fotoğrafının ise flulandırıldığını ve gözlerinin bantlı olarak verildiğini, davacının aktif husumete sahip olabilmesi için orta seviyede bir okuyucunun yayından davacıyı anlaması veya en azından anlaşılabilir olması gerektiğini, haberde bu koşulun gerçekleşmediğini; ayrıca dava konusu yayın görünen gerçeğe uygun ve güncel olduğu gibi haberde öz ile biçim arasındaki dengenin korunduğunu, haberin dava dışı...'ın kendisini aldattığı gerekçesiyle davacıya karşı açtığı boşanma davasında hâkimin kadın olması nedeniyle ayrımcılık yaptığı ve kendisini ağır kusurlu bularak 40.000TL tazminata mahkûm ederek

haksızlığa uğratıldığı iddiasıyla mahkeme hâkimi Gülay Berkay'ı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna şikâyet etmesiyle ilgili olduğunu, haber bir bütün olarak değerlendirildiğinde kamuoyunu ilgilendiren ve yargıya intikal etmiş hususları içerdiğini, haberin konusunun boşanma davasının tarafları olmayıp aksine boşanma davası hâkiminin dava süresince sergilediği iddia edilen tavır ile ilgili olduğunu, davacının iddia ettiği manevi zarar ile müvekkili gazete tarafından yayınlanan haber arasında illiyet bağı bulunmadığını, ayrıca talep edilen manevi tazminat tutarının fahiş olduğu gibi maddi tazminatın da hukukî dayanağının bulunmadığını savunarak davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme Kararı:

7. İstanbul Anadolu 21. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21.03.2013 tarihli ve 2012/92 E., 2013/121 K. sayılı kararı ile; somut olayda haberin kaynağının Kadıköy 3. Aile Mahkemesinin 2010/320 E. sayılı dava dosyasında verilen karar ve kararı veren hâkimin şikâyet edilmesi ile ilgili olduğu, haberin kararın taraflarından birinin açıklaması üzerine düzenlendiği, verilen karardan yakınan kocanın kararı veren hâkimin kadın olması nedeniyle ayrımcılık yaptığı iddiasında bulunarak Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna şikâyet ettiğini beyan ettiği, mahkeme kararının gerekçesinde "her iki tarafın güven sarsıcı davranışları bulunduğu kusurlu olduğu, davacı karşı davalının güven sarsıcı davranışlarının dışında sözel ve psikolojik şiddet uygulaması nedeniyle davalı karşı davacıya nazaran ağır kusurlu olduğu sonucuna varılmıştır." ifadesine yer verildiği, davacı karşı davalı kocanın dava dilekçesinde eşinin kendisini aldattığı beyanında bulunmadığı, aldatılma iddiasının dava sebebi yapılmadığı, kaynak mahkeme kararı olmasına rağmen haberin bu kaynağa uygun verilmediği, taraflardan birinin beyanı esas alınarak mahkeme hâkiminin şikâyet edilmesi ile ilgili haber yapılırken davacı ile ilgili kararda boşanma sebebi olarak belirtilmemiş olan bir husus haber konusu yapılarak davacının kişilik haklarının zarara uğratıldığı, ayrıca izni bulunmaksızın davacının konu ile ilgisi olmayan mayolu bir fotoğrafının kullanılmasının da davacının toplum nazarında ve çevresinde haberde verilen aldatan eş konusu ile bağlantılı olumsuz imaj oluşturacak nitelikte olup, bu hâliyle davalı tarafından verilen haber asıl amacından farklılaştırılmış ve tek yanlı beyan ile konudan uzaklaşmış olup kullanılan ifadeler ve fotoğraf ile davacının kişilik haklarına saldırı teşkil ettiği, haberdeki fotoğraf her ne kadar fluleştirilmiş ise de beyan veren kocanın resmi açık olarak verildiğinden davacı eşin yakın çevresi tarafından tanınmasının mümkün olduğu gerekçesiyle maddi tazminat isteminin kabulüne, manevi tazminat isteminin kısmen kabulü ile 5.000TL'nin 29.12.2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline fazlaya ilişkin istemin reddine karar verilmiştir.

Özel Daire Bozma Kararı:

8. Yerel Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalılar vekili tarafından temyiz isteminde bulunulmuştur.

9. Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 13.05.2014 tarihli ve 2013/13247 E., 2014/7650 K. sayılı kararı ile; "...Dosya içeriğinden, davacının eşi... tarafından davacı aleyhine evlilik birliğinin temelinden sarsılması nedeniyle açılan boşanma davası neticesinde tarafların boşanmalarına karar verildiği, mahkemece tarafların her ikisinin de boşanmaya sebebiyet veren olaylarda kusurlu olduğu ancak... 'ın davacıya nazaran ağır kusurlu olduğu kabul edilerek aleyhine maddi ve manevi tazminata hükmedildiği, bunun üzerine... 'ın boşanma davasına bakan hâkimi yargılama sırasında ihsası reyde bulunduğu ve taraflı davrandığı iddiasıyla Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na şikâyet ettiği anlaşılmaktadır.

Dava konusu yayın içeriği bütün halinde değerlendirildiğinde; genel olarak davacının taraf olduğu boşanma davasının ve sonrasında davacının boşandığı eşi... 'ın boşanma davasına bakan hâkimi şikâyet etmesinin konu edildiği, olayın verilmiş anındaki görünür gerçeğe uygun olduğu, aşırılığa gitmeyen, hatalı-eksik bilgi ve değerlendirmelerin tek başına sorumluluk nedeni olamayacağı, içerikte yer alan bir kısım gerçeğe uygun olmayan ve davacının boşandığı eşini aldattığı yönündeki ifadelerin ayrıntı niteliğinde kaldığı, özle biçim arasındaki dengenin bozulmadığı, bu kapsamda yayının basın özgürlüğü kapsamında kaleme alındığı, davalılar yararına hukuka uygunluk nedeninin gerçekleştiği ve davacının kişilik haklarına saldırı bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Şu durumda, davanın tümünden reddedilmesi gerekirken, yerinde olmayan yazılı gerekçe ile davalıların maddi ve manevi tazminat ile sorumlu tutulmuş olmaları usul ve yasaya uygun

düşmediğinden kararın bozulması gerekmiştir.” gerekçesiyle karar bozulmuştur.

Direnme Kararı:

10. İstanbul Anadolu 21. Asliye Hukuk Mahkemesinin 17.03.2015 tarihli ve 2014/447 E., 2015/93 K. sayılı kararı ile önceki karar gerekçelerinin yanında, kişilik haklarının 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 12. maddesinde düzenlendiği, basına basın özgürlüğünün gereği olarak haberleri bilmek, haberlere ulaşmak, haberleri toplamak, haber, fikir, düşünce ve kanaatleri yorumlamak, açıklamak, çözümlmek, eleştirebilmek, isteyebilmek, bunları basıp yayınlamak hakkı tanındığı, basın özgürlüğünün amacının kamuyu ilgilendiren konularda doğru ve gerçeğe uygun haber vermeyi sağlamak olduğu, basının belirli kişilerle uğraşmak ve onların düşüncelerini tartışmak zorunda kaldığında objektif bir bilgi verme ve eleştirme ile yetinmesi, bilerek olayları tahrif etmek ya da itham ve kuşkuyla hafiflikle yaymak gibi izin verilmeyecek araçlara başvurmaması gerektiği, haberin hukuka uygun olması için gerçeğe uygun olması gerektiği, haber gerçeğe uygunsa kişilik hakları ihlal edilse bile tazminat gerektirmeyeceği, burada aranan gerçekliğin somut gerçeklik değil görünürdeki gerçeklik olgusu olduğu, oysa davaya konu olan haberde davacı ile ilgili olan kısmın haber konusu yapılan ve hâkimin şikâyeti ile ilgilendirilen Kadıköy 3. Aile Mahkemesinin 2010/320 E. sayılı dava dosyasında yapılan yargılama sonucu verilen karar ile doğrulanmadığı, zira dava dışı kocanın habere konu edilen aldatılma iddiası kendisinin bizzat verdiği boşanma dilekçesinde dava sebebi yapılmadığı gibi mahkeme kararında da bu şekilde bir gerekçe oluşturulmadığı, her ne kadar Yargıtay bu konunun ayrıntı niteliğinde olduğunu belirtmiş ise de boşanmış bir kadının haberin verilmiş şekline göre yine haberle bir ilgisi bulunmayan kendisinden izinsiz kullanılan mayolu fotoğrafı ile eşini aldatmış olarak kendi çevresine tanıtılmasının hem gerçekliğe aykırı hem de davacının açıkça kişilik haklarına saldırı teşkil ettiği, bu şekilde tanıtılan boşanmış bir kadının yaşadığı çevrede yanlış anlaşılacağı, dışlanacağı, zarar göreceği düşünüldüğünde davacı ile ilgili bu kısmın ana haber yanında ayrıntı olarak kabul edilmesinin hakkaniyete uygun bulunmadığı gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

Direnme Kararının Temyizi:

11. Direnme kararı süresi içinde davalılar vekili tarafından temyiz edilmiştir.

II. UYUŞMAZLIK

12. Direnme yolu ile Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; davaya konu yayın bir bütün olarak değerlendirildiğinde davacının kişilik haklarına saldırı teşkil edip etmediği, buradan varılacak sonuca göre davacı yararına maddi ve manevi tazminat koşullarının oluşup oluşmadığı noktasında toplanmaktadır.

III. GEREKÇE

13. Uyuşmazlığın çözümü için öncelikle konuyla ilgili kavram ve yasal düzenlemelerin irdelenmesinde yarar vardır.

14. Manevi zarar, kişilik değerlerinde oluşan objektif eksilmedir. Duyulan acı, çekilen ızdırap manevi zarar değil, onun görüntüsü olarak ortaya çıkabilir. Acı ve elimin manevi zarar olarak nitelendirilmesi sonucu, tüzel kişileri ve bilinçsizleri; öte yandan, acılarını içlerinde gizleyenleri tazminat isteme haklarından yoksun bırakmamak için yasalar manevi tazminat verilebilecek bazı olguları özel olarak düzenlemiştir.

15. Bunlar; kişilik değerlerinin zedelenmesi Türk Medeni Kanunu (TMK) m. 24, isme saldırı (TMK m. 26), nişan bozulması (TMK m. 121), evlenmenin butlanı (TMK m. 158/2), boşanma (TMK m. 174/2) bedensel zarar ve ölüme neden olma [818 sayılı Borçlar Kanunu (BK) m. 47, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu (TBK) m. 56] durumlarından biri ile kişilik haklarının zedelenmesi (818 sayılı BK m. 49, 6098 sayılı TBK m. 58) olarak sıralanabilir.

16. TMK’nın 24. maddesi ile 818 sayılı BK’nın 49. maddesi diğer yasal düzenlemelere nazaran daha kapsamlıdır.

17. TMK’nın 24. maddesinde;

“Hukuka aykırı olarak kişilik hakkına saldırılan kimse, hakimden, saldırıda bulunanlara karşı korunmasını isteyebilir.

Kişilik hakkı zedelenen kimsenin rızası, daha üstün nitelikte özel veya kamusal yarar ya da

kanunun verdiği yetkinin kullanılması sebeplerinden biriyle haklı kılınmadıkça, kişilik haklarına yapılan her saldırı hukuka aykırıdır.” düzenlemesi mevcuttur.

18. Dava konusu yayının yapıldığı ve davanın açıldığı tarihte yürürlükte bulunan 818 sayılı mülga BK’nın 49. maddesinde ise;

“Şahsiyet hakkı hukuka aykırı bir şekilde tecavüze uğrayan kişi, uğradığı manevi zarara karşılık manevi tazminat namıyla bir miktar para ödenmesini dava edebilir.

Hakim, manevi tazminatın miktarını tayin ederken, tarafların sıfatını, işgal ettikleri makamı ve diğer sosyal ve ekonomik durumlarını da dikkate alır.

Hakim, bu tazminatın ödenmesi yerine, diğer bir tazmin sureti ikame veya ilave edebileceği gibi tecavüzü kınayan bir karar vermekle yetinebilir ve bu kararın basın yolu ile ilanına da hükmedebilir.” hükümleri yer almaktadır.

19. TMK’nın 24 ve mülga BK’nın 49. maddelerinde belirlenen kişisel haklar, bedensel ve ruhsal tamlik ve yaşam ile nesep gibi insanın, insan olmasından güç alan varlıklar ya da kişinin adı, onuru ve sır alanı gibi dolaylı varlıklar olarak iki kesimlidir.

20. Görüldüğü üzere mülga BK’nın 49. maddesi gereğince kişilik hakları zarara uğrayanların manevi tazminat isteme hakları vardır.

21. Bu genel açıklamalardan sonra uluslararası metinlerde ifade özgürlüğünün nasıl yer aldığına da incelenmesinde yarar bulunmaktadır:

22. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın (Anayasa) 90. maddesinin son fıkrası; “Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası antlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası antlaşma hükümleri esas alınır.” hükmünü içermektedir. Bu durumda, mahkemelerce önlerine gelen uyuşmazlıklarda usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası antlaşmalar ile iç hukukun birlikte yorumlanması ve uygulanması gerekmektedir.

23. Hâl böyle olunca, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde (AİHS/Sözleşme) konunun nasıl düzenlendiğinin ve Sözleşme’nin uygulanmasını sağlayan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM/Mahkeme) kararlarının incelenmesi yerinde olacaktır.

24. AİHS’nin “İfade özgürlüğü” başlıklı 10. maddesinin 1. fıkrası; “Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü ve haber ve görüş alma ve de verme özgürlüğünü de kapsar. Bu madde, devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine tabi tutmalarına engel değildir.” hükmünü içermekte olup hangi hâllerde ifade özgürlüğünün sınırlandırılabilirliği de aynı maddenin 2. fıkrasında düzenlenmiştir.

25. İfade özgürlüğü demokratik bir toplumun en önemli temellerinden birisi olup, toplumsal ilerlemenin ve her bireyin gelişiminin başlıca koşullarından birini teşkil etmektedir. AİHS’nin 10. maddesinin 2. fıkrası saklı kalmak koşuluyla, ifade özgürlüğü yalnızca iyi karşılanan ya da zararsız veya önemsiz olduğu düşünülen değil, aynı zamanda kırııcı, hoş karşılanmayan ya da kaygı uyandıran “bilgiler” ya da “düşünceler” için de geçerlidir. Bunlar, çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin gerekleri olup, bunlar olmaksızın “demokratik toplum” olmaz (Handyside/Birleşik Krallık, Başvuru No: 5493/72, 07.12.1976, parag. 49).

26. Basın özgürlüğü ise ifade özgürlüğünün en önemli unsurlarından birisidir. AİHM’nin basın ile ilgili kararlarında ifade özgürlüğünün demokratik bir toplumun esaslı temellerinden birisini oluşturduğuna değinildikten sonra basına tanınması gereken güvencelerin özel bir öneme sahip bulunduğu belirtilmektedir. Basın ve diğer medya organlarının ifade özgürlüğü, kamuoyuna yöneticilerin görüş ve davranışlarını tanıtmak ve yargılamak için en iyi araçlardan birisini sunmaktadır. Basına siyasal arenada ve kamunun ilgilendiği diğer alanlarda tartışma konusu olan bilgi ve görüşleri iletme görevi düşer. Basının bu görevi, kamuoyunun da bilgi ve görüşleri alma hakkı ile tanımlanır (Handyside, parag. 49, CentroEuropa 7 S.R.L. AndDıStefano/İtalya, Başvuru No: 38433/09, parag. 131).

27. O hâlde basın özgürlüğü bir yönüyle halkı ilgilendiren haber ve görüşleri iletme özgürlüğü, diğer yönüyle de halkın bu bilgi ve görüşleri alma hakkıdır. Mahkeme’ye göre basın ancak bu şekilde, kamuoyunun bilgi edinme hakkı bakımından yaşamsal önemi bulunan “halkın gözcülüğü” ya da “bekçisi” görevi yapabilir. Basın özgürlüğü söz konusu

olduğunda, ulusal makamlara tanınan takdir yetkisi demokratik bir toplumun yararı dikkate alınarak sınırlandırılır (ÉditionsPlon/Fransa, Başvuru No: 58148/00, parag. 44; BladetTromsøAndStensaas/Norveç, Başvuru No: 21980/93, parag. 59).

28. Burada şu hususun da ifade edilmesi gerekir ki, Sözleşme'nin 10. maddesi sadece ifade edilen haber ve fikirlerin içeriğini değil, aynı zamanda bunların nakledilme biçimlerini de korur (Oberschlick/Avusturya, Başvuru No: 20834/92, parag. 57). AİHM'nin yerleşik içtihadına göre; gazetecilik özgürlüğü ve mesleği, belirli ölçüde abartma, hatta kışkırtma unsurunu da içerir (PragerAndOberschlick/Avusturya, Başvuru No: 15974/90, parag. 38).

29. Basının başkalarının itibarını korumak gibi çizilmiş sınırları aşmaması gerekmele birlikte kamunun menfaatinin bulunduğu diğer alanlarda olduğu gibi siyasi meselelerde de haber ve fikirleri iletmek yine basına düşen bir görevdir. Sadece basının bu tür haber ve fikirleri iletmek görevi yoktur, halkın da bunları edinme hakkı da vardır (Sunday Times/Birleşik Krallık, parag. 30, başvuru no: 6538/74, 26.04.1979, parag. 30).

30. Basın özgürlüğünün iç hukukumuzda nasıl yer aldığı konusuna gelince;

Anayasa'nın "Basın hürriyeti" başlıklı 28. maddesi ile 5187 sayılı Basın Kanunu'nun 3. maddesi basın özgürlüğünü düzenlemiş ve bunun sınırlarını göstermiştir.

31. 5187 sayılı Kanun'un 3. maddesinde;

"Basın özgürdür. Bu özgürlük; bilgi edinme, yayma, eleştirme, yorumlama ve eser yaratma haklarını içerir.

Basın özgürlüğünün kullanılması ancak demokratik bir toplumun gereklerine uygun olarak; başkalarının şöhret ve haklarının, toplum sağlığının ve ahlâkının, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği ve toprak bütünlüğünün korunması, Devlet sırlarının açıklanmasının veya suç işlenmesinin önlenmesi, yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması amacıyla sınırlanabilir." hükmü yer almaktadır.

32. Bu hükümden de anlaşılacağı üzere; basın özgürlüğü, kişinin dünyada ve özellikle içinde yaşadığı toplumda meydana gelen ve toplumu ilgilendiren olay ve olgular hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamayı amaçlar.

33. Bunun gereği olarak basın; haber toplamak, fikir ve kanaatleri izleyerek bunları çözümlemek, yorumlamak, eleştirmek ve sonuçta kamuoyunu ilgilendiren konularda doğru ve gerçeğe uygun haber vermek hakkına sahip ve bununla görevlidir. Eş söyleyişle denetim, uyarma, eleştiri ve gerçekleri açıklama, basının doğal görevleridir.

34. Basın özgürlüğü ile bağlantılı kavramlar olarak; Anayasa'da düşünce ve kanaat hürriyeti (m. 25), düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyeti (m. 26) ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir. Demokratik yaşamın gelişmesinde, ulusal birliğin sağlanmasında, kamuoyunun sağlıklı bir biçimde oluşmasında, sosyal ve siyasal ilerlemede basının çok önemli bir fonksiyonunun bulunduğu açık ve kuşkudan uzaktır.

35. Doğaldır ki basının bu ayrıcalıklı konumu ve hukuk düzeninin kendisine tanıdığı özgürlük, tüm özgürlükler gibi yine hukuk düzenince çizilen sınırlara tabidir. Basın, yaptığı yayınlarda gerek Anayasa'nın "Temel Haklar ve Ödevler" bölümünde yer alan ve gerekse de TMK'nın 24 ve 25. maddelerinde ve ayrıca özel yasalarda güvence altına alınmış olan, kişilik haklarına saygı göstermek, bunlara saldırı niteliği taşıyabilecek tutum ve davranışlardan kaçınmak zorundadır.

36. Bu cümleden olarak basın, belirli bir kişinin fikrini tartışmak zorunda kaldığı durumlarda bile, objektif bilgi vermekle ve eleştirmekle yetinmeli, olayları tahrif etmek veya kuşkuları yaymak gibi hukukun izin vermeyeceği yollara başvurmamalıdır. Özellikle de hakaret niteliğinde ya da yersiz, onur kırıcı söz ve deyimlerin kullanılmasından kaçınmalıdır.

37. Basının kamu görevi yapmasında göz önünde tutulan amaç ile kişilik haklarına verilen zarar arasında açık bir oransızlık varsa, yayının hukuka aykırı olduğu kabul edilmelidir. Objektiflikten ayrılmak, haber sınırını aşmak, genişletici ve yanlış yorumlarda bulunmak, gerçek dışı haber vermek, yersiz şekilde onur kırıcı sözler kullanmak, dürüstlük kurallarına aykırı davranmak, kişisel nedenlerle salt sansasyon için yayın yapmak hukuka aykırıdır.

38. Bu açıklamalardan sonra, denilebilir ki; basın özgürlüğünün kişilik haklarına üstün tutulabilmesi için yayının gerçeğe uygun olması, gerçeğe uygun yayının haber niteliği taşıması, gerçeğe uygun haberlerin verilmesinde nesnel (objektif) ölçütlere uyulması, haberin verilmiş biçimi yönünden öze biçim arasında ölçülülük bulunması gerekir. Bir yayının hukuka uygun olduğunun kabul edilebilmesi ancak açıklanan bütün bu koşulların birlikte

varlığı hâlinde mümkündür. Yapılan bir yayın bu temel ilkelerden herhangi birine ters düşüyorsa hukuka aykırılık unsuru gerçekleşmiş olacaktır (Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 16.04.2019 tarihli ve 2017/4-1414 E., 2019/464 K.; 10.12.2019 tarihli ve 2017/4-1833 E., 2019/1333 K., sayılı kararları).

39. Önemle vurgulanmalıdır ki yayınlanmasında kamu yararı bulunan, gerçek ve güncel bir haberin veya eleştirinin, öze biçim arasında denge kurulmak suretiyle verildiği durumlarda manevi tazminat sorumluluğunun temel ögesi olan hukuka aykırılık gerçekleşmeyeceğinden basın sorumluluğu da söz konusu olamaz.

40. Basın objektif sınırlar içinde kalmak suretiyle olay ve konu ile ilgili olan, görünen, bilinen her şeyi araştırma, inceleme ve olayları o anda belirlenen biçimi ile değerlendirme, yayma ve yayınlama yetki ve sorumluluğuna sahip olmakla birlikte, haberin verilmesi sırasında öze biçim arasındaki dengenin bozulmaması gerekir.

41. Haberde gerekli, yararlı ve ilgili olmayan nitelermeler ve yorumlar yapıldığı, haberin içeriğine uygun düşmeyen, tahrik edici, kamuoyunda husumet ve kuşku yaratıcı, güveni zedeleyici bir üslubun kullanıldığı durumlarda, öze biçim arasındaki denge bozulmuş sayılır. Bu da hukuka aykırılığın varlığını kabule imkân sağlar.

42. Anılan yetki ve sorumluluklar nedeniyle ki, basının yaptığı yayından dolayı hukuka aykırılık teşkil edecek olan eylemi, genel olaylardaki hukuka aykırı olan eylemden farklılıklar taşır. İşte bu farklılık ve ayırık durum gözetilerek yapılan yayının hukuka aykırılık veya uygunluk sınırı belirlenmelidir. Basın dışı bir olaydaki davranış biçiminin hukuka aykırılık oluşturduğunun kabul edildiği durumlarda, basın yoluyla yapılan bir yayındaki olay hukuka aykırılık oluşturmaz. Basının bu nedenle ayrı bir konumu bulunmaktadır.

43. Yine, basının manevi tazminat sorumluluğunun doğması BK'nın 49. (TBK 58) maddesindeki koşulların gerçekleşmiş olmasına bağlıdır.

44. Tüm bu açıklamalar ve yasal düzenlemeler ışığında dava konusu haber incelendiğinde; haberin davacı ... dava dışı eski eşi... arasındaki boşanma davası sonucunda Kadıköy 3. Aile Mahkemesince verilen 22.11.2011 tarihli ve 2010/320 E., 2011/962 K. sayılı kararı veren hâkimin ayrımcılık yaptığı gerekçesiyle HSYK'ya şikâyet edilmesi ile ilgili olduğu anlaşılmaktadır.

45. Ancak haber başlıkları ve içeriğinin bir kısmı bu şikâyete ilişkin olmasına rağmen haberde ön plana çıkacak şekilde davacının dava dışı eşini aldattığından dolayı boşanma davası açıldığı belirtilmiştir. Oysa ki... davacıya karşı açtığı boşanma davasına ilişkin dilekçesinde böyle bir iddiada bulunmamış, mahkemece kararında "...her iki tarafın güven sarsıcı davranışları nedeniyle kusurlu olduğu, davacı karşı davalının güven sarsıcı davranışlarının dışında sözel ve psikolojik şiddet uygulaması nedeniyle davalı karşı davacıya nazaran ağır kusurlu olduğu sonucuna varılmıştır." ifadesine yer verilmiş, boşanma kararı taraflarca temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir. Mahkeme kararı bu şekilde olmasına rağmen haber bu kaynağa uygun verilmemiş, taraflardan birinin beyanı esas alınarak mahkeme hâkiminin şikâyet edilmesi ile ilgili haber yapılırken, davacı hakkında boşanma sebebi yapılmamış hususlar haber konusu edilerek davacının kişilik hakları zedelenmiştir. Ayrıca davacının izni olmadan konu ile ilgisi bulunmayan mayolu bir fotoğrafının kullanılması da davacının kişilik haklarına saldırı teşkil ettiği gibi, haberdeki fotoğraf her ne kadar fluleştirilmiş ve bu fotoğrafta davacının baş harfleri kullanılmış ise de beyanda bulunan eski eşin resmi açık olarak verildiğinden davacı eşin yakın çevresi tarafından tanınması da mümkündür.

46. Yukarıda ayrıntılı şekilde açıklanan ilkeler ile somut olay bir arada değerlendirildiğinde; haberde gerekli olmadığı hâlde fotoğrafına da yer verilmek suretiyle davacının ön plana çıkarıldığı, hakkında şikâyete konu dava sırasında ileri sürülmemiş iddialara da yer verilerek kamuoyu karşısında güven sarsıcı bir üslubun kullanıldığı, bu şekilde haberde öz ile biçim arasındaki dengenin bozulduğu görülmekle, yayının hukuka aykırı olduğunun ve davacının kişilik haklarının zedelenmediğinin kabulü gerekir.

47. Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmeler sırasında; davaya konu edilen haberin davacının eski eşinin boşanma davalarına bakan hâkim ile ilgili HSYK'ya vermiş olduğu şikâyet dilekçesi esas alınarak hazırlandığı, bu nedenle haberin görünür gerçeğe uygun bulunduğu, buradan hareketle yayının hukuka uygun olduğu ve davacının kişilik haklarının zedelenmediği görüşü ileri sürülmüş ise de, bu görüş yukarıda açıklanan gerekçelerle Kurul

çoğunluđu tarafından benimsenmemiştir.

48. Hâl böyle olunca; yerel mahkemece yukarıda açıklanan hususlara değinilerek verilen direnme kararı usul ve yasaya uygun olup, yerindedir.

49. Ne var ki, Özel Dairece tazminat miktarı yönünden bir inceleme yapılmadıđından bu yöne ilişkin temyiz itirazlarının incelenmesi için dosyanın Özel Daireye gönderilmesi gerekir.

IV. SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle;

Davalılar vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile direnme uygun olduđundan, davalılar vekilinin hükmedilen tazminat miktarına yönelik temyiz itirazlarının incelenmesi için dosyanın 4. HUKUK DAİRESİNE GÖNDERİLMESİNE,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun geçici 3. maddesi geređince uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 440/III-1. maddesi uyarınca karar düzeltme yolu kapalı olmak üzere 04.02.2021 tarihinde oy çokluđu ile kesin olarak karar verildi.